

 Estée Gerritsen helpt vluchtelingen op Lesbos	 Joep en Eyal: knippen en planten onder één dak	 CoDe Oranje: democratie, maar dan een slag anders
REPORTAGE pagina 3	ZAKELIJK pagina 7	POLITIEK pagina 9

Schoon, fris en vrij de lente in

Kinderen van ‘t Scathe gaan zwerfafval te lijf

Door onze redactie

PANNERDEN - Zevenaar maakt werk van zwerfafval. De leerlingen van ‘t Scathe in Pannerden verzorgden op 11 maart de aftrap van de zwerfvuilactie in het kader van de actie Nederland Schoon.

Gewapend met lange knijpers, vuilniszakken en handschoenen aan vliegen de kinderen van de laagste klassen van de basisschool samen met wethouder Carla Koers naar buiten. Zelf zijn ze ook verbaasd over de hoeveel troep die op de grond ligt. ‘Getver, kauwgom.’ ‘Hé, glas.’ Maar ook papier en plastic verdwijnen in grote hoeveelheden in de afvalzakken. Roel Brocx en Willy Nass van de werkgroep Zwerfafval gemeente Zevenaar zijn blij met het enthousiasme: “Bewustwording kan niet jong genoeg beginnen.” Ook op andere basisscholen in

Schoon, heel gewoon in Pannerden. Op de achtergrond helpt Wethouder Carla Koers een handje mee.

de gemeente Zevenaar steken deze en volgende week jongens en meisjes de handen uit de mouwen. Enkele groepen brengen een bezoek aan de tentoonstelling AfvalExperience in het NME-centrum en gaan creatief aan de slag met een leskist, de

oudste jeugd gaat op excursie naar het aanbiedstation en de jongste leerlingen hebben al gastlessen gekregen van Nan Hoesté. Als afsluiting van de actie Nederland Schoon gaan op de Landelijke Opschoondag op zaterdag 23 maart ook de

mensen van Werkgroep leefklimaat Zevenaar, Natuur- en Milieu Educatie De Liemers samen met verenigingen, wijkteams en politici massaal aan de slag om hun leefomgeving een stukje mooier te maken. Deze actie start om 9.00 uur.

Redacteur van dienst

Een halfjaar heb ik mogen genieten van al het moois dat de stad San Francisco te bieden heeft. Ik heb mogen studeren in een onbekende stad en daar mijn horizon kunnen verbreden. Wellicht heeft u het artikel gelezen over mijn avontuur daar en mijn ambitie om ooit als buitenland-correspondent aan de slag te gaan. Het liefst natuurlijk in Amerika. Die ambitie is er nog steeds, maar na een halfjaar in dat land is het ook wel heel fijn om weer terug te zijn in ons kikkerlandje. Ik heb ook erg veel zin om weer dat te doen wat ik het liefst doe: verhalen schrijven. Ondertussen is het alweer tweeëneenhalf jaar geleden dat ik mijn diploma haalde op het Candea College, maar dat maakt het niet minder leuk om over deze regio te schrijven. Doordeweeks ben ik nu te vinden in Utrecht, maar de Liemers blijft me nog steeds trekken. Het is een regio die

gevuld is met zoveel moois en goeds waarover geschreven kan worden. Het is natuurlijk zonde als dat niet gebeurt. Daarom wil ik ontzettend graag doorgaan met het brengen van de mooie verhalen die deze regio te vertellen heeft. Elke twee weken staat er weer een krant met goed nieuws. Een krant waar we met zijn allen trots op kunnen zijn. Het is en blijft een speciaal initiatief dat nergens anders te vinden is. Daarom wil ik ontzettend graag doorgaan met het brengen van de mooie verhalen die deze regio te vertellen heeft.

Nynke Kooy

Doe mee met ‘Montferland Spreekt’

Door onze redactie

DIDAM - De gemeente Montferland wil dichter bij haar inwoners staan. Om dat nog beter voor elkaar te krijgen start Montferland een inwonerspanel: “Montferland Spreekt”. Inwoners worden uitgenodigd om mee te doen.

Leden van het inwonerspanel worden een aantal keren per jaar gevraagd een mening te geven over belangrijke onderwerpen in de gemeente. Montferland betreft de uitkomsten van ieder onderzoek bij het maken

van beleid en de uitvoering van projecten. De naam van het panel is “Montferland Spreekt”. Door een groep van minimaal 800-1000 betrokken inwoners zo’n 4 tot 5 keer per jaar te raadplegen wordt een snel, goed en gedegen proces van het meten van tevredenheid en het verzamelen van meningen en ideeën opgestart. Mogelijke thema’s zijn veiligheid, afvalinzameling, eenzaamheid, een nieuw verkeers- en vervoersplan, imago-onderzoek, inwonersparticipatie en nog veel meer. De resultaten uit de onderzoeken vormen een betrouwbare afspiegeling van de mening van

de Montferlandse bevolking. De panelleden worden als eerste op de hoogte gehouden van de onderzoeksresultaten en de gemeente deelt ook de vervolgstappen. Het eerste onderzoek zal over ‘Veiligheid en veiligheidsbeleving in Montferland’ gaan. Samen met de inwoners wil de gemeente komen tot een aantal veiligheidsthema’s waarop zij zich (al dan niet samen met de politie en andere partners) de komende vier jaren kan richten. Montferland hoopt dat veel inwoners zich aanmelden en dat kan eenvoudig en kosteloos aan via: www.montferland-spreekt.nl.

De Liemers Lucht

De mannen van het Holland Kaascentrum laten zich de kaas niet van het brood eten. Elke vrijdag zorgen zij vanuit hun kraam in de Didamse markthal voor een vrolijke noot. Foto: Jairo in der Beeck

Wim Kieft en Renate Jansen in Sportcafé Pannerden

Door onze redactie

PANNERDEN - Wim Kieft en Renate Jansen zijn donderdag 28 maart te gast in het sportcafé van de Club van 100 van R.K.P.S.C in de kantine van de Pannerdense voetbalclub.

Wim Kieft is een Nederlands voormalig profvoetballer, die doorgaans centraal in de aanval speelde. Hij was van 1980 tot en met 1994 actief voor Ajax, SC Pisa, Torino, PSV en Girondins de Bordeaux. Daarnaast kwam hij 43 keer uit voor het Nederlands voetbalelftal, waarvoor hij

elf keer scoorde. Kieft werd met Ajax twee en met PSV drie keer Nederlands landskampioen. Met de Eindhovense club won hij in 1987/1988 ook de Europacup I. Datzelfde jaar won hij met het Nederlands elftal het EK 1988. Er verscheen in mei 2014 een boek over zijn achttien jaar lange ver-

slaving aan cocaïne. Renate Jansen begon op vijfjarige leeftijd met voetballen. In de zomer van 2008 haalde Sarina Wiegman haar naar ADO Den Haag. Op 1 april 2010 maakte Jansen haar debuut voor het Nederlands elftal. Eddy van der Ley, journalist en allround (sport)-

verslaggever zal beide voetbalfanaten aan de tand voelen. De avond begint om 20.00 uur. De avond is vrij toegankelijk voor donateurs van de Club van 100. Niet-donateurs betalen 7,50 euro per volwassene en 3,00 euro voor jeugd tot en met achttien jaar.

Weer terras weer

De eerste mooie zonnige dagen liggen al weer achter ons. Dat die zich zo vroeg in het jaar aandienden, het was half februari, overviel ons enigszins. Het was echt warm. Mensen in een bloesje op de terrassen van het Remigiusplein. Daarna hondenweer, storm en regen, geen mens te vinden op ons buitenmeubilair. Wat er aan de hand is, weet ik wel. Het weer is van slag. Of het door de mens komt die de klimaatverandering in gang zet, weet ik niet zeker, maar dat er iets loos is, hoef je me niet te vertellen. Wat niet veel mensen weten is dat de twee standbeelden op het Remigiusplein, de stalen zuilen met daarop het meisje en de jongen die landen, hangend aan een duif, ons iets vertellen wat je niet zo maar weet als het je niet verteld wordt. Als de dijken in ons rivieren gebied doorbreken, komt het water precies tot aan de hoogte van die stalen zuilen. Als u weer over het plein loopt, kijk dan even naar die hoogte! We moeten maar zorgen dat de dijken op orde blijven en dat we de boel in de hand proberen te houden. En hopen dat we op tijd zijn!

CHRIS VAN DE VEN

Appeltaartconcert: KLEZ-X!

Trio C tot de Derde

Trio C tot de Derde bestaande uit: Coos Lettink, Carel den Hertog en Caspar Terra speelt klezmer in de puurste zin des woords: joodse feestmuziek!

Maar ook in de breedste zin des woords: een stijl die voortdurend in ontwikkeling is en die veel ruimte biedt voor muzikale uitstapjes naar aangrenzende genres als de balkan en gipsy, de jazz en de klassieke muziek.

Muziek die in hun programma KLEZ-X! verwerkt wordt tot 'nieuwe klassiekers', afgewisseld met eigenzinnige vertolkingen van 'oude klassiekers' van genoemde grootmeesters en classics uit het onuitputtelijke balkan en klezmer repertoire.

VLAFEEST: Fabian heeft een mening

Vrijdag 22 maart - 20:15 uur - De Ogtent - uitverkocht

Fabian Franciscus is een cabaretier met een missie en MCDD (vorm van autisme). Ik merk dat er nog steeds veel onduidelijkheid en onbegrip heerst over het hebben van autisme. Zijn show gaat o.a. over zijn autisme, omdat dat gewoon een belangrijk deel van hem is. Het feit is dat hij er een heel eigen blik op de wereld door heeft. Zijn eigenaardigheden zet hij in als een kracht.

Wat zegt hij zelf?: Dingen die voor de meeste mensen heel normaal zijn kunnen voor mij soms heel gek en absurd overkomen. Maar los van dat wil ik mijn bezoekers vooral een avond lachen bezorgen, het liefst keihard als dat moet. Want lachen betekent acceptatie en door acceptatie kon ik mijn eigen kracht vinden. Dat delen is toch een mooi streven?"

Als mensen op straat met me praten denken ze: wat een mafkees. Sta ik op een podium dan denken ze: dit is theater!

"Vol Animo" met: MONA, STOP MET STAKEN!

Mona en haar man Kobus zijn de eigenaren van een camping. Het campingseizoen begint, maar Kobus zit in een midlife-crisis. Hij heeft een motor gekocht en is hele dagen met zijn vrienden op stap. Dat zint Mona niet en ze besluit om te gaan staken, zodat Kobus er helemaal alleen voor staat en dus de dingen zelf moet regelen op de camping. ... Kobus heeft zijn handen meer dan vol. Kobus krijgt te maken met: een vlooienplaag, macrobiologische naturalisten, schoonmoeder een wietplantage op de camping. Gelukkig is daar Nadine, die smoorverliefd wordt op Kobus en hem wel zal helpen de zaak te runnen, maar wat zal Mona daarvan vinden??

Vrij 29 en Zat 30 maart -- Aanvang 20.00 uur / Zon 31 maart -- Aanvang 14.30 uur

Entree aan de kassa - € 7,50 (Kaarten à € 6,50 zijn in de voorverkoop te verkrijgen bij het Theepaviljoen Horsterpark, café "Bij de Buren", Sascha Diertotaal of via email info@volanimo.nl).

Programma Explicateur

Vrijdag 15 maart 20:00 uur

OVER CANTO

Nederlandse documentaire uit 2012 waarin diverse mensen vertellen wat hun fascinatie is bij het muziekstuk Canto Ostinato van de Nederlandse eigentijdse componist Simeon ten Holt.

(alle leeftijden - 78 minuten - Nederlands gesproken)

Donderdag 21 maart 20:00 uur

DOWNSIZING

Komische sciencefictionfilm uit 2017. Als een oplossing voor de overbevolking bedenken wetenschappers een manier om mensen in lengte met een factor 14 te verkleinen.

(vanaf 12 jaar - 135 minuten - Engels gesproken)

Donderdag 28 maart 20:00 uur

GAME NIGHT

Amerikaanse zwarte komedie uit 2018. Een groep mensen die regelmatig samen games speelt wordt geconfronteerd met de rauwe werkelijkheid.

(vanaf 12 jaar - 100 minuten - Engels gesproken)

Filmhuis Bij Bert

VOORAANKONDIGING !!

Vrijdag 24 mei: Laatste filmavond van het seizoen.

20:00 uur Bij de Schutters Gratis entree.

BOHEMIAN RHAPSODY.

Estée Gerritsen helpt vluchtelingen op Lesbos

‘Door vluchtverhalen besef je hoe blij je mag zijn met je eigen leven’

WESTERVOORT - Wanneer de mentor van Estée Gerritsen (20) vraagt wie er een week meegaat naar Lesbos om vluchtelingen te helpen, is de pedagogiekstudente aan de HAN gelijk enthousiast. Samen met drie docenten en vier andere studenten vertrekt Estée in februari voor een week naar Lesbos om vluchtelingen te helpen in kamp Kara Tepe. Hier verblijven kwetsbare vluchtelingen, zoals mensen met een beperking.

Estée heeft zelf al vanaf haar geboorte Cerebrale Parese (CP), een hersenbeschadiging waardoor ze haar spieren moeilijker kan aansturen. Dat weerhield haar echter niet. Op haar zevende begon ze met paardrijden en op haar zestiende werd ze tijdens haar eerste wedstrijd gescout door de Nederlandse bondscoach. Zo is ze de topsportwereld ingerold. “In 2016 zou ik meedoen aan de Paralympische Spelen in Rio, maar twee weken voor vertrek kwam ik erachter dat mijn paard een hartritmestoomnis had en heb ik me teruggetrokken. Ik hoop dat ik in 2020 op de Paralympische Spelen in Tokio alsnog de kans krijg om te laten zien wat ik kan!”

Moving without limits

“Vroeger werd ik veel gepest met mijn beperking, en dat maakte mij onzeker, maar door het sporten werd ik zekerder. Toen ik merkte dat ik ergens echt goed in was, heb ik mijn beperking een beetje meer kunnen accepteren. Ik vond dat meer kinderen dat verdienen en daarom heb ik een stichting

opgericht: Moving without limits.” De stichting wil talentbevordering bij jongeren met een beperking stimuleren. Estée geeft presentaties bij bedrijven en basisscholen, zie hiervoor ook haar website: Estéegerritsen.eu.

Lesbos

Op Lesbos was de belangrijkste taak van Estée het maken van ontbijtpakketjes om die vervolgens aan de deuren van de containers af te geven. “Dat vond ik heel bijzonder, want ik kwam dan echt in de leefomgeving van de vluchtelingen. Daarna

draaide ik twee uurtjes mee in een barbershop, fietsenstalling of beautysalon, dat verschilde per dag. Zelf had ik gedacht dat ik het lichamelijk zwaar zou krijgen, maar ik moest vooral zorgen dat de mensen het daar naar hun zin hadden. Een praatje maken of een high five geven aan de kinderen. De vluchtelingen dragen zelf ook hun steentje bij. Mensen die voorheen in hun land bijvoorbeeld kapper waren, knippen nu ook in het kamp in een salon, en eens in de week wordt er een vrouwenavond georganiseerd. Overdag zie je de vrouwen nauwelijks in het kamp,

maar op zo’n avond komen alle vrouwen bij elkaar. De hoofddoeken gaan dan af en iedereen danst met elkaar!” Estée kijkt positief terug op deze week. Ze heeft er een mooie en bijzondere ervaring bij, maar ze vond het ook heftig: “Dat had ik een beetje onderschat. Je leert mensen kennen en zo krijg je ook hun persoonlijke vluchtverhalen te horen. Dan besef je hoeveel geluk en hoe blij je mag zijn met je eigen leven. Hierdoor ben ik zelf ook steeds dankbaarder dat ik mijn familie gewoon kan spreken en dat er geen gevaren om mij heen zijn.”

Estée Gerritsen (links), haar team en enkele vluchtelingen samen op Lesbos. foto: team 173

Spijk gaat voor de landelijke titel Kern met Pit

Vrijwilligers maken prachtige rustplaats voor wandelaars van het Pieterpad

Door onze redactie

SPIJK - Spijk is een dorp met pit. Dat weten we in de Liemers al jaren. De Gelderse titel ‘Kern met Pit’ bevestigde onlangs het enthousiasme van het uit amper 600 inwoners bestaande dorp. Toch lonkt er nu een nog mooiere prijs.

Het dorp Spijk strijdt op 30 maart om de Landelijke titel Kern met Pit. Met een gloednieuwe rustplaats voor wandelaars van onder andere het Pieterpad en andere recreanten werd onlangs al de Gelderse titel in de wacht gesleept. In de landelijke finale neemt het Liemerse dorp het op tegen elf andere provincies. Een humorvol en informatief filmpje vormt een opvallend wapen in de strijd om het goud. In het filmpje duikt Henk van Aalten als verteller in de geschiedenis van Spijk. Een dorp waar rond 880 al de beruchte Godfried de Noorman rondliep en waar in de zeventiende eeuw Lodewijk de veertiende met een leger de Rijn overtrok. En natuurlijk het dorp waar de Rijn ons land binnenkomt. “Godfried wist vroeger al dat de Rijn niet bij Lobith binnenkwam”, aldus Van Aalten met een kwinkslag.

Nieuwe rustplaats

Hij vertelt ook waar het in Spijk eigenlijk allemaal om draait bij de landelijke verkiezing Kern met Pit. “Spijk ligt precies op de grens van Nederland en Duitsland. Een grens die in de loop van de jaren vele malen gewijzigd is. Tegenwoordig loopt het beroemde Pieterpad over de vroegere grens en

daarom heeft Spijk besloten dat al die gasten aan het dorp een rustmoment verdienen. Met een prachtige rustplaats voor wandelaars. Gemaakt door het dorp voor de gasten van het dorp.”

Stichting Actief Spijk

De Stichting Actief Spijk was als regisseur betrokken bij de totstandkoming van de rustplaats die de Spijkse inzending is voor de landelijke verkiezing Kern met Pit. Guido Ariessen: “Tal van vrijwilligers zijn er maanden mee bezig geweest en we hebben steun gehad van bedrijven en sponsoren. Een verwaarloosd stukje land met een oud schuurtje is omgetoverd tot een prachtige plek om even bij te komen van een landelijke wandeling. We zijn er best trots op dat ons initiatief de Gelderse titel Kern met Pit heeft opgeleverd. We

hebben het samen gedaan. Het vormt een stuk waardering.” Met de nieuwe rustplaats is Spijk volgens Guido Ariessen weer een stukje aantrekkelijker gemaakt voor wandelaars en fietsers. Alle Nederlandse provincies hebben hun eigen initiatief ingebracht. Tijdens de finale op 30 maart wordt bekend welk initiatief de Gouden Pit ter waarde van 3000 euro wint. De tweede prijs is de Zilveren Pit ter waarde van 2.000 euro en de derde prijs - de Bronzen Pit - is 1.000 euro waard. Dit jaar vindt de landelijke finale van ‘Kern met Pit’ plaats tijdens het We Doen Het Samen festival op 30 maart 2019 in Amersfoort.

Stemmen kan tot 27 maart via de link www.kernmet-pit.nl en dan klikken op ‘stem op je favoriete project’.

Een komisch filmpje vertelt in een notedop de geschiedenis van het dorp Spijk. (Screenshot uit film Sjoerd Geurts)

Colofon

De Liemers Helemaal Goed Courant is een initiatief van Hope XXL en De Liemers Helemaal Goed en wordt gemaakt door leerlingen van het Candea College in Duiven en het Liemers College in Zevenaar.

Uitgever: stichting Daadkr8-Media.

De krant verschijnt twee keer in de maand huis-aan-huis in Didam, Zevenaar, Duiven, Groessen, Loo, Westervoort, Lathum, Giesbeek, Angerlo, Pannerden, Spijk, Lobith, Tolkamer, Herwen en Aerdt in een oplage van 42.000 exemplaren als bijlage bij Hét Gemeente Nieuws

Redactie: Camillia Stokman, Ted Prost, Maaike Hageman, Stijn Kuster, Kim Kleijkers, Jairo in der Beeck, Britt Rietbergen, Dirk van Hummel, Kyra Sannes, Nina Elbers, Nomi Vermeulen, Naomi Bonke, Ilse van Velsen, Rahma Maqboul, Linda Ruijs, Lara Nijhof en Nynke Kooy.

Begeleiding: Anke Swanenberg (Liemers College), Michiel Kuijpers (Candea College), Susan Wiendels (redacteur), Joke Burink (redacteur), Sjoerd Geurts (coördinerend hoofdredacteur).

Redactie: redactie@daadkrachtmedia.nl

Advertenties: Bjorn Ewald Bjorn@starterspers.nl Tel. 06-19337318

Oproep Cees de Veer kinderprijs

Luitenant-Generaal buiten dienst Cees de Veer vindt het belangrijk dat jongeren betrokken raken en blijven met thema’s rondom vrede, veiligheid en democratie.

Om dit duidelijk te maken is er de Cees de Veer kinderprijs die wordt uitgereikt aan “een kind of jongere die zich inzet voor vrede, vrijheid, vriendschap en respect, die zich ‘opoffert’ voor anderen”. Een dergelijk persoon moet op een lokaal niveau het verschil maken door zich in te zetten voor anderen. Deze inzet mag op alle mogelijke manier gebeuren. Het is de bedoeling dat de genomineerden voor de prijs een Vteam starten waarin allerlei mensen worden verzameld die in de positieve zin van het woord een verschil maken. Ook de kindercorrespondent, Tako Rietveld, sluit zich aan bij dit initiatief. Hij stelt dat “kinderen en jongeren veel meer te vertellen hebben dan

de meeste volwassenen denken.” De genomineerden voor de prijs krijgen een eervolle vermelding op de website van het Vteam, mogen een jaar deelnemen aan alle Vteam-activiteiten en worden bijgestaan in hun streven om de wereld een betere plek te maken. De winnaar van de prijs wordt uitgenodigd om op een grote landelijke bijeenkomst een toespraak te houden. Tevens wordt er een reportage gemaakt met de winnaar(s). Het is mogelijk om jezelf te nomineren voor de Cees de Veer kinderprijs of genomineerd te worden door iemand anders. In beide gevallen is het de bedoeling dat degene die de nominatie invult kort en bondig beschrijft waarom hij/zij meent dat de genomineerde een verschil maakt in zijn/haar omgeving. Aanmeldingen kunnen ingestuurd worden tot 31 maart via <https://www.vteam.tv/kinderprijs>.

De Cees de Veer kinderprijs is een een initiatief van de Kindercorrespondent en het vfonds.

Archief HOPE XXL: Rutger Bregman

We schrijven 4 oktober 2012. Rutger Bregman (1988) is historicus, hij zit hier rechts aan tafel met naast hem Willem Post, interviewer Frits Bloemberg en op de rug gezien, Thomas von der Dunk. Locatie is Felix Meritis in Amsterdam.

HOPE XXL organiseert een van zijn inhoudelijke bijeenkomsten. Rutger is dan nauwelijks bekend, maar door HOPE XXL was hij al gespot! Een denker die paste in de visie van HOPE XXL en de te ontwikkelen Liemers List. Hij had net zijn eerste boek geschreven: Met de kennis van toen, Actuele problemen in het licht van de geschiedenis. Zijn motto nu: “Veel mensen hebben een zwart wereldbeeld. Daarom wil ik schrijven over wat wél goed gaat in Nederland en de wereld. En wat er beter kan.” Helemaal HOPE XXL. Zeven jaar later. In januari 2019 wordt Bregman uitgenodigd deel te nemen aan het World Economic Forum (WEF)

in Davos. De eerste vergadersessie ervaart hij als verbijsterend. In de kern is zijn boodschap aan de CEO's van de rijke multinationals en aan de vermogende artiesten en renteniers: “Stop talking about philanthropy, start talking about taxes taxes and taxes” Anderhalf etmaal later gaat de video met Bregmans uitspraken viral en wordt hij door talrijke media, waaronder CBS en CNN, benaderd voor een interview. Enkele weken na zijn optreden in Davos nodigt Fox News-presentator Tucker Carlson hem uit voor een interview. Tijdens het gesprek confronteert hij zijn gastheer er rechtstreeks mee dat deze als miljonair, werkend voor een organisatie van miljardairs, tot de doelgroep behoort die hij bekritiseert. Carlson blijkt een heel ander verloop van het interview verwacht te hebben en maakt er met enkele krachttermen een eind aan en besluit het niet uit te zenden. Bregman heeft echter met zijn smartphone een opname gemaakt. Miljoenen malen bekeken. HOPE XXL is veel aan Bergman verschuldigd. Zijn tien grafieken hoe goed het gaat met de wereld zitten altijd in HOPE XXL presenta-

Rutger Bregman in conclaaf.

De zendinstallatie

Aangepast uit “Ik herinner me”
De Duivenaar Jan Wieleman deed in het najaar van 1943 een vreemde vondst. Hij herinnert zich: Tijdens de oorlog was wapenbezit voor burgers verboden. Ook de jagers hadden hun geweren in moeten leveren op het gemeentehuis. Maar wie als jager geregistreerd stond, kon in het jachtseizoen voor enkele weken het geweer terugkrijgen. Zo konden we in de oorlogstijd toch nog jagen. Ook in het najaar van 1943 gingen mijn broer en ik er op uit. Op een keer zagen we in de takken van een boom een kleine parachute met een raar uitzierend kastje hangen. Het zag er al met al nogal geheimzinnig uit met allerlei condensatoren. We hadden geen idee wat het was maar hebben het, onder de jas, meegenomen naar huis. Daar werd het droog op de kast gezet en werd er verder met geen woord over gerept. Een half jaar later was het dat Drikkus Gerrit-

sen, die grondwerker was bij de Gelderse elektriciteitsmaatschappij, bij ons in de buurt een kabelsleuf aan het graven was. Hij was goed bevriend met mijn vader; we konden hem dus vertrouwen. Drikkus zei tegen mijn vader: “Ik moet je wat vragen. Jullie gaan altijd jagen en lopen al die tijd in de velden. Hebben jullie nooit wat gevonden?”. Het bleek namelijk dat de baas van Drikkus, die bij de ondergrondse zat, bericht uit Engeland had gekregen dat in de buurt een geheime zendinstallatie gedropt zou zijn. Mijn vader verzekerde zich dat de baas van Drikkus, meneer Bolkenbaas, echt betrouwbaar was en regelde een ontmoeting de volgende avond om het vreemde kastje over te dragen. Bolkenbaas vroeg mijn vader of hij hem ergens een plezier mee kon doen. Dat was voor ons gemakkelijk; ons huis aan de Welleveldsestraat had namelijk nog geen elektriciteit. Bolkenbaas zou regelen dat ons huis en die aan de overkant aangesloten zouden worden. De kosten van 800 gulden verdeelden we onderling.

World’s Best News: verbetering vrouwenrechten

8 maart was het Internationale Vrouwendag. Deze ontstond in de twintigste eeuw, omdat vrouwen opkwamen voor hun rechten, onder andere op het gebied van kiesrecht en arbeid.

De vooruitgang werd geprikkeld door emancipatiebewegingen en politieke strijd. Ook innovaties hadden een grote impact hebben op het leven van de vrouw. Vier hiervan zijn er geselecteerd. Als eerste de fiets. Toen in 1880 de fiets zijn huidige vorm kreeg gingen ook de eerste vrouwen fietsen. Het gaf hen een groot gevoel van onafhankelijkheid. Er kon vrij bewogen worden zonder rijtuggen of paarden. Volgens artsen zou de fiets voor ‘angstaanjagende medische aandoeningen’ zorgen. Maar de vrouw bleef fietsen en gingen zelfs wijdere onderkleding dragen om het fietsen makkelijker te maken. Ten tweede de wasmachine. In 1920 waren vrouwen zo’n 11,5 uur per week bezig met koken,

boenen, schrobben en spoelen. Na de komst van de wasmachine daalde de tijd die besteed werd aan deze klusjes naar 1,5 uur per week. Verder is de Hippo roller een innovatie die voor verbetering zorgde. Vooral op het platteland in Azië en Afrika is water halen een flinke tijdrover. Vrouwen zijn soms drie uur per dag onderweg naar de pomp om vervolgens hun nek te belasten met volle emmers water op hun hoofd. In de jaren ‘90 ontwierpen twee Zuid-Afrikanen de Aqua Roller, nu bekend als de Hippo roller. Het is een draagbare trommelcontainer in tonvorm die over de grond rolt. Tot slot is internet een onvergetelijke innovatie die over de hele wereld gebruikt wordt. Het internet opende wegen naar online activisme, carrièrekansen en meer aandacht voor vrouwenrechtenkwesties. Vrouwen zetten politieke campagnes op, die de hele wereld veroverden zoals #MeToo en #TimesUp. Sociale Media hebben genderverschillen en geweld tegen vrouwen als nooit tevoren aan het licht gebracht en daarmee politieke druk uitgeoefend om zaken te veranderen.

De wasmachine, een geweldige uitvinding!

Leer jezelf kennen tijdens een heldinnenreis

Marleen Kruitwagen: “Het vraagt moed en kracht om je eigen keuzes te maken”

Alie Engelsman

ZEVENAAR - Marleen Kruitwagen organiseert sinds 2019 Heldinnenreizen. De eerste Heldinnenreis is al begonnen. Een groep meiden van 13 en 14 jaar uit Westervoort doet mee aan dit bijzondere traject. “Dit project is wel het meest kwetsbare wat ik ooit gedaan heb,” vertelt Marleen. Haar levensverhaal maakt duidelijk waarom dat zo is.

Marleen, geboren en getogen in de Liemers, bracht haar kinderjaren door in Didam. Als tiener was ze meer in Zevenaar, waar ze naar het vwo ging, sportte, uitging en vrienden had. Ze had een onbezorgde jeugd, alhoewel ze zich vaak anders voelde dan haar leeftijdsgenootjes. Marleen is hoogsensitief, dus extra gevoelig voor bijvoorbeeld spanningen tussen mensen. Die gevoeligheid is ook haar kracht. Ze ziet, hoort en voelt vaak goed aan wat een ander nodig heeft zonder dat diegene dit uitspreekt.

Niet alles is maakbaar

Toen ze 18 was ging Marleen studeren in Den Haag. Ze volgde een internationale opleiding Communicatie. Vanwege haar opleiding verbleef ze een half jaar in Florence. Daar ontdekte ze haar droom: in het buitenland werken voor een tijdschrift. Het verliep anders. Zoals de meeste studenten ging ze op kamers. Marleen: “Je hebt er mooie verwachtingen van: onafhankelijkheid, het studentenleven. Maar in werkelijkheid voelde ik me daar in het begin vooral eenzaam.” Op haar 22e werd ze depressief. Ze ging terug naar haar ouders. “Het was geen makkelijke tijd, maar ik ben gelukkig wel afgestudeerd,” vertelt ze. “Achteraf gezien best stoer. Ik stond aan de zijlijn van het leven. Voordat ik depressief werd, keek ik vooral naar de buitenkant. Ik had grote plannen. Ik zie dat bij zoveel jonge mensen. Op die leeftijd besef je nog niet dat niet alles maakbaar is.”

Gouden stap

Na haar studie kreeg ze verschillende banen op communicatiegebied. Ze werkte onder andere bij de Spoorwegpolitie, de Rabobank en bij een woningcorporatie. Marleen was goed in haar functie en ze had een grote drang om haar eigen stempel op zaken te drukken. Door haar hoogsensitiviteit had ze meer zicht op wat er niet goed ging in het

“Meiden kunnen zich zich de ganse dag spiegelen aan ‘make believe’-beelden en krijgen hierdoor een verkeerde indruk van wat ‘normaal’ is”

bedrijf dan haar collega’s en leidinggevendenden. Marleen: “Ik zag, voelde en hoorde dingen waar ik toen nog niet zo goed mee om kon gaan.” In 2007 sloot Marleen als zelfstandige aan de slag te gaan. Dat was een gouden stap. Ze had zelf de keuze waar ze ging werken en ze kon doen waar ze echt goed in was. “Ik werd meestal gevraagd om iets binnen een bedrijf te veranderen. Ik kon daar mijn kracht inzetten, me echt focussen op het werk waar ik voor ingehuurd was. Ik maakte in deze rol geen deel uit van het vaste personeel en hoefde me niet druk te maken om de spanningen tussen collega’s. Ik houd van vrijheid en zelfstandigheid in mijn werk, dat ik met mijn eigen goede ideeën aan de slag kan gaan. Bij een bedrijf waar ik werd ingehuurd lag de afdeling communicatie op apegapen. Ik heb mezelf toen de opdracht gegeven om die afdeling te reorganiseren. Natuurlijk wel in overleg met de directie. Het werd een succes, ze wilden me een vast arbeidscontract aanbieden. Ik wilde me op dat moment niet vastleggen en ging verder met een nieuwe opdracht.”

Van tienerdroom naar heldinnenreis

Haar tienerdroom bleef Marleen achtervolgen. Ze reisde een paar maanden door Italië, volgde daar een taalcursus en schreef verhalen voor het tijdschrift Viva. “Ik dacht altijd dat je naar het buitenland moest reizen om je vrij te voelen, maar ik ontdekte dat het niet uitmaakt waar je bent om je droom te verwezenlijken. Terugkijkend op mijn leven heeft vooral dat inzicht er aan toe bijgedragen dat ik nu de Heldinnenreis organiseer.” Als deze Heldinnenreis er was geweest toen ze zelf 15 was, had Marleen beslist meegedaan. Zeker in de tegenwoordige tijd ervaren scholieren en studenten veel meer stress dan we ons realiseren. Aan de buitenkant lijkt het goed te gaan. De jeugd gaat naar school, sport, gaat uit met vrienden, maar hoe staat het met het gevoelsleven? Vraagt een kind zich op die leeftijd wel eens af: wie ben ik, wat wil ik? wat zijn mijn verlangens? Marleen: “Ik denk dat er onder de oppervlakte veel meer speelt dan veel meiden laten zien. Ieder meisje vergelijkt zich met andere meisjes. Dat is altijd zo geweest,

maar onderschat de invloed van social media niet. Meiden kunnen zich zich de ganse dag spiegelen aan ‘make believe’-beelden en krijgen hierdoor een verkeerde indruk van wat ‘normaal’ is. Met de Heldinnenreis wil ik meiden op jonge leeftijd leren omgaan met de vraag hoe zij in het leven willen staan.”

Landgoed Huis Sevenaer

Marleen richt zich nu nog vooral op de doelgroep jonge meiden tussen 15 en 20 jaar. “Dat is de groep die ik zelf het beste snap. De heldinnenreis kent geen standaardprogramma. Het is zeker niet alleen maar praten. Als je actief bezig bent kun je ook veel leren, vindt Marleen. Ze gaan bijvoorbeeld Zen-tekenen, een beetje Bootcampen en moodboards maken. Ook heel praktische zaken kunnen aan de orde komen, zoals een sollicitatietraining of omgaan met social media en groepsdruk. Marleen: “Het hangt erg van de groep af. Het moet zinvol, maar vooral ook leuk zijn.’ Ze is blij met de locatie Landgoed Huis Sevenaer. “Het is de bedoeling dat de meiden zo nu en dan ook de handen uit de mouwen steken. Zo ontstaat er respect voor de natuur en het gevoel om echt met de voeten op de aarde te staan.” De Heldinnenreis is in principe een groepsactiviteit. Een groep van minimaal 4 personen is prettig en werkt goed omdat meisjes merken dat ze niet de enige zijn met bepaalde gevoelens. Het kan een groep vriendinnen zijn die aan de Heldinnenreis meedoet, of een sportteam. Maar Marleen geeft ook 1-op-1-coaching, soms heeft iemand juist dat nodig. Marleen: “Dit is het meest kwetsbare project dat ik ooit heb gedaan. Maar het is ook iets dat recht uit mijn hart komt en waar ik voor de volle 100% achter sta. Ik gun het de meiden om die heldin te worden die ik uiteindelijk zelf ook ben geworden.” Marleen is nu een zelfverzekerde, enthousiaste vrouw, die goed in het leven staat en geniet van de vrijheid. Dat straalt ze ook uit. “Het vraagt moed om bij jezelf te blijven en je eigen keuzes te maken. Ik koos bewust voor het onzekere bestaan in plaats van een goedbetaalde baan met een dure auto. Ik heb het allemaal zelf gedaan, daar zit mijn kracht en daar ben ik trots op. En dat gun ik de deelnemers aan de heldinnenreis ook.”

“Ik gun het de meiden om die heldin te worden die ik uiteindelijk zelf ook ben geworden”

Meer informatie: www.heldinnenreis.nl

DE PAGINA VOOR VERENIGINGEN UIT Duiven, Groessen en Loo

Vierwekelijkse informatiepagina

Eens in de vier weken vertellen 4 verenigingen iets over zichzelf: een bijzonder optreden, een kampioenschap of een jubileum. Het is aan de verenigingen zelf! De pagina wordt mogelijk gemaakt vanuit het Stimuleringsbeleid van de gemeente Duiven. Ook interesse als vereniging? Neem contact op via stimuleringsbeleid@duiven.nl.

Walking Football de Liemers voor senioren

Eindelijk is het dan zover! Walking Football de Liemers gaat donderdagmorgen 21 maart a.s. van start. Op die ochtend organiseren SC Groessen, DVV en S.V. Loo een informatie bijeenkomst over de nieuwe voetbalvariant wandelvoetbal, onder de naam Walking Football de Liemers.

Walking Football is een variant op het reguliere voetbal, bedoeld voor 60-plussers en is afkomstig uit Engeland. Bij dit speltype mag er alleen gewandeld worden en dus niet gerend. Dit is om blessures te voorkomen en iedereen de mogelijkheid te bieden mee te kunnen doen. Er wordt 7 tegen 7 gespeeld, zonder keepers. Tevens mogen er geen slidings gemaakt worden en is lichamelijk contact verboden.

Bij Walking Football de Liemers wordt getraind op donderdagochtend vanaf 10 uur en er wordt gezamenlijk afgesloten in het clubhuis van de

vereniging die 'gastheer' is. De training wordt gegeven door een gespecialiseerde trainer. De maand april wordt er getraind op het veld van DVV, in mei op het kunstgras van sportclub Groessen en in juni wordt er getraind bij S.V. Loo.

De informatiebijeenkomst start op donderdag 21 maart om 10:00 uur in het clubhuis van DVV in Duiven op het Horsterpark. Tijdens deze ochtend is er meer informatie over de mogelijkheden van Walking Football de Liemers, is er een demonstratie training en is er ook de mogelijkheid om een fittest te doen onder begeleiding van een fysiotherapeut.

Voor wie meer wil weten of zich op wil geven voor deze bijeenkomst: neem contact op met Sylvia Hof, walkingfootballdeliemers@gmail.com.

Bevrijdingsestafette voor iedereen

Tijdens het 70 jarig bestaan in 2015 van de Bevrijding heeft de Loopgroep FRoS uit Duiven in samenwerking met de gemeente Duiven besloten om invulling te geven aan de Bevrijdingsestafette. Sinds 1948 is de Bevrijdingsestafette een landelijk traditie geworden en een teken van nationale eenheid en ook om te beseffen, dat vrijheid niet vanzelfsprekend is. Het bevrijdingsvuur wordt elk jaar vanuit Normandië naar Wageningen gebracht, waar de lopers het ophalen en verspreiden over heel Nederland. Momenteel wordt dit gedaan door zo'n 200 gemeenten met 5.000 deelnemers aan deze estafette. Na de eerste keer in 2015 is er besloten om er een jaarlijkse activiteit van te maken om zowel de strijders die gevallen zijn voor onze vrijheid te herdenken en om de vrijheid door te geven aan de volgende generatie.

Ondertussen gaat Loopgroep FRoS in 2019

op voor alweer de vijfde Bevrijdingsestafette. De tocht vanuit Wageningen start op zondag 5 mei, zo rond de klok van 1 uur in het holst van de nacht en brengt ons door steden en over dijken. Onderweg vinden er kransleggingen plaats bij diverse erebegraafplaatsen en monumenten. Tegen de ochtend arriveert de groep in de gemeente Duiven en zien ze de zon zich langzaam losmaken van de horizon, dit is altijd een prachtig gezicht. Bij het Duivense oorlogsmonument wordt het vuur overhandigd aan de burgemeester. Deze estafette is ooit gestart vanuit de loopgroep en door de jaren heen zijn er steeds meer lopers bijgekomen van buiten de loopgroep, deze zijn van harte welkom om deze tocht mee te maken. Ben je sportief of ken je iemand die deze nachtelijke tocht ook wil ervaren en wil je in estafette de tocht meemaken, mail dan naar frosinfo@gmail.com. Ook voor informatie kun je hier terecht.

Makerspace en uitbreiding functies Horsterpark grote winnaars burgerbegroting

Donderdagavond 28 februari was de laatste avond van de burgerbegroting in Duiven. Op deze avond hebben inwoners € 25.000,- gemeentegeld verdeeld over de nieuw ingediende initiatieven. De grote winnaars zijn de Makerspace (creatieve werkplaats), de uitbreiding van de maatschappelijke functie van het Horsterpark en Muziek in de zorg.

Makerspace	€ 9.299,60
Uitbreiding maatschappelijke functie Horsterpark	€ 7.425,80
Muziek in de zorg	€ 3.539,40
Grasveld Remigiusplein	€ 2.567,80
Tiny Houses	€ 1.318,60
Jongerenparlement	€ 832,80
Totaal	€ 24.984,00

Sommige deelnemers hadden hun achterban meegebracht in de hoop dat hun idee zo meer kans maakte. Met veel enthousiasme werd er gedebatteerd en gestreden voor de beste ideeën. Inwoners gingen met elkaar in gesprek om de meeste euro's voor hun ideeën in de wacht te slepen.

Om de wensen te realiseren stelde de gemeente de helft van het budget € 12.500 beschikbaar. De andere € 12.500 moesten de aanwe-

zigen uit de bestaande gemeentebudgetten snijden. Met name op het personeels- en opleidingsbudget van de gemeente werd behoorlijk bezuinigd.

Het is nu aan de initiatiefnemers om plannen te maken voor de realisatie van hun ideeën. Niet alle ideeën hebben al voldoende geld om te kunnen starten. Er zal moeten worden nagedacht over mogelijke oplossingen en alternatieven.

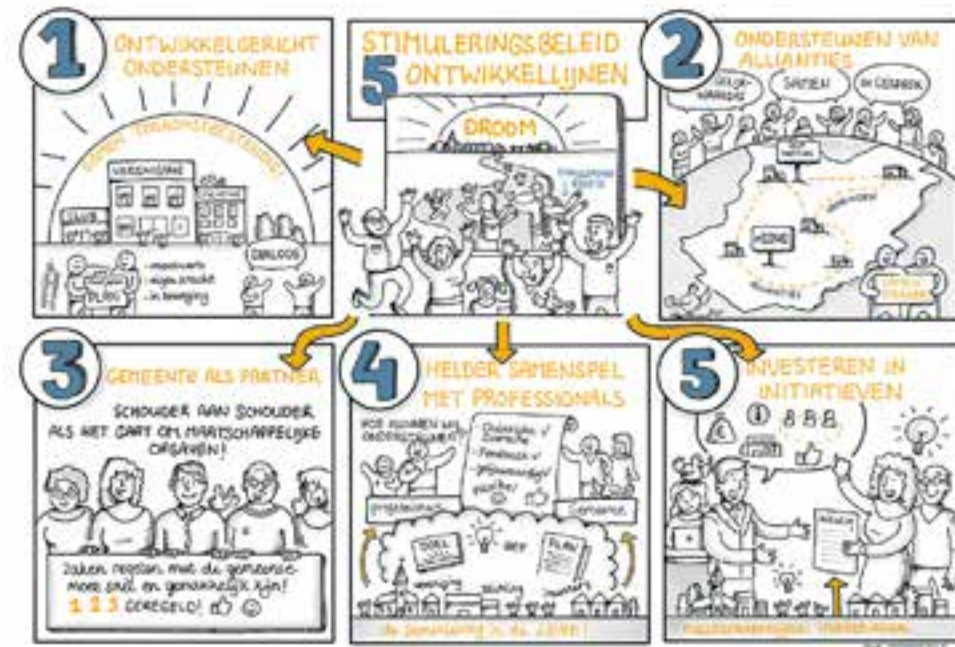
Deze burgerbegroting is een van de nieuwe dingen die de gemeente aan het uitproberen is. Dit keer ging het nog om een experiment. De gemeenteraad zal naar aanleiding van de ervaringen besluiten of de burgerbegroting een blijvende manier van begroten wordt.

Uw vereniging ook op deze pagina? Dat kan!

Vanuit het Stimuleringsbeleid faciliteert de gemeente Duiven iedere vier weken deze Verenigingspagina in de Liemers Helemaal Goed Courant.

Op deze manier krijgen verenigingen de kans zich te presenteren aan een groter publiek.

Geïnteresseerd of wilt u meer weten? Stuur een mail naar stimuleringsbeleid@duiven.nl voor meer informatie.

Knipkas: kapper in een kas vol planten

‘Blurring’ is het vervagen van grenzen tussen branches

 Kyra Sannes

ZEVENAAR - Zestig jaar lang zat op de Grietsestraat 29A Kapsalon Polman. Maar drie maanden geleden is er iets bijzonders veranderd: de kapsalon heet nu ‘De Knipkas’ en er worden zowel haren geknipt als planten verkocht.

Joep Loomans is net klaar met zijn opleiding voor leraar aardrijkskunde en heeft een grote hobby: planten. Eyal Azulay is Israëliisch-Italiëens en is vanuit Florence in Italië naar Nederland verhuisd. Hij is al zijn hele leven kapper. Als je dat samenvoegt, krijg je de Knipkas: een winkel met een verhaal.

“Eyal stelde voor om de planten en het knippen te combineren. Zo is het eigenlijk ontstaan,” vertelt Joep. Met dat idee zijn ze verder gegaan. Het past in de nieuwe trend blurring, het vervagen van grenzen tussen branches. “Maar we hebben dit concept niet bedacht vanuit de trend, maar meer vanuit wat we zelf willen.”

Dreams come true

Voor zowel Joep als Eyal is deze winkel echt een droom. Joep krijgt de kans om planten met iedereen te delen. Als mensen een plant kopen, schrijft hij precies op hoe ze hem moeten verzorgen. Ook heeft hij de winkel helemaal zelf ontworpen: de kasten waar de planten staan, de stoelen, de lampen, de balie, het visitekaartje. “We hebben bijna alles zelf gedaan. Je ziet het dan ook als je eigen plekje.” Voor Eyal is er ook nog een andere reden. “Mijn hele leven was ik ei-

Eyal en Joep: ‘Dreams come true’

genaar van grote salons. Je bent dan niet alleen maar een kapper, ook een soort manager. Je haalt dan minder plezier uit het knippen, omdat je daar ook minder mee bezig bent. Nu, in deze kleine winkel, ben ik veel meer bezig met weer een kapper zijn. Een soort van back to the basics. Dat is wel echt mijn droom.”

Verliefd op plek

Oorspronkelijk wilden Joep en Eyal in Nijmegen beginnen, maar dat ging helaas niet door. Dus keken ze naar plaatsen die om Nijmegen heen

liggen en zo is het oog op Zevenaar gevallen. Daar was net een hele goede kans. “Dus zijn we gaan kijken. En eigenlijk zijn we toen meteen verliefd geworden op deze plek,” vertellen ze. “We vinden Zevenaar ook echt een heel leuk centrum hebben. Knus, alles bij elkaar.”

Nieuw leven

Wat natuurlijk heel opvallend is, is dat het daadwerkelijk beide kanten op werkt: “Sommige mensen komen naar binnen voor de planten en zien dat je hier dan ook je haar kunt laten knippen.

Anderen komen hier juist, omdat ze gehoord hebben dat dit een kapper is. En dan zien ze ook de planten.” De winkel is dus heel bijzonder door branchevervaging, maar er is ook nog iets anders wat heel bijzonder is. Het was namelijk hiervoor ook een kapsalon die gerund werd door een koppel. De vrouw had ook een voorliefde voor planten. Nu is de winkel dus veranderd in de Knipkas en wordt het nog steeds gerund door een stel. Mét de combinatie van knippen en planten, dus. “Eigenlijk hebben we het gewoon nieuw leven in geblazen.”

Filmhuis Didam viert twintigste verjaardag

Door onze redactie

DIDAM - Filmhuis Didam houdt op 13 april een jubileumvoorstelling ter gelegenheid van het twintigjarig bestaan. De met een Oscar bekroonde film **Green Book** staat op deze feestelijke avond op de rol. En dat voor slechts vier euro.

The Green Book is een Amerikaanse biografische roadmovie. Centraal staat de vriendschap tussen pianist Don Shirley (Mahershala Ali) en zijn chauffeur en lijfwacht Tony Lip (Viggo Mortensen). Voor een tournee reizen ze samen door verschillende ‘blanke’ staten aan de hand van een speciale reisgids, The Green Book, die hen informeert over plekken waar Afro-Amerikanen welkom en veilig zijn. Tijdens hun reis worden zij geconfronteerd met hun tegengestelde persoonlijkheden, gevaar en racisme, maar ook met onverwachte menselijk-

heden en een volle dosis humor. Om veilig thuis te komen zullen zij hun verschillen aan de kant moeten zetten en er ontstaat een bijzondere vriendschap.

Wijn en muziek

“Maar we draaien niet alleen deze prachtige film”, vertelt voorzitter Brigitte Huldman. Pianiste Sidika Bremer zorgt vooraf voor muzikale ondersteuning en in de pauze kruipt Annet Lammers achter de piano. Burgers van Diem serveert lekker hapjes en Anton Kraus van Wijnhuis Kraus verzorgt een wijnproeverij. Iedereen kan zijn exclusieve wijnen proeven in Waverlo in Meulenvelden, sinds 2008 de thuishaven van het Filmhuis Didam. Daarvoor had het Filmhuis een zaal in het Liemers College. Reserveren voor de jubileumavond kan via www.filmhuisdidam.nl. “Vol is vol”, benadrukt Huldman die binnenkort de voorzittershamer doorgeeft aan Marielle Horsting. De avond begint om 19.00 uur, de film om 20.00 uur.

The Green Book op 13 april met muziek en wijn bij Filmhuis Didam

Liemers Poëzie

PLEKJES EN STUKJES

Een dorpje?

Of nee, een stad

Misschien toch de natuur...

Het is ook wat

Als ik nu moest kiezen?

Ik zou het niet weten

En zou onterecht

Vast iets vergeten

Het mooiste in de Liemers?

Dat valt niet te beslissen

Zoveel plekjes, zoveel stukjes

Ik zou alleen maar kunnen gissen

Kyra Sannes

Samenwerkingsovereenkomst duurzame energie op tafel

 Ted Prost

Blue Terra energy experts en Groene Allianties de Liemers werken samen om de verduurzaming van bedrijven aan te jagen en om gelijktijdig kennis en connectie de spil te maken van een duurzamer toekomstbeeld.

DUIVEN - De afgelopen jaren is het geen groot geheim dat de focus voor velen ligt op de verduurzaming van onze maatschappij. Niet enkel de burger, maar ook de bedrijven zullen hier op den duur aan moeten geloven. Door nieuwe wetgevingen die in 2019 alle Nederlandse bedrijven voorzien van een zogeheten ‘informatieplicht’, is het aan deze bedrijven om niet enkel de verduurzaming in te gaan zetten, maar om deze ook aan te kunnen tonen bij onze Nederlandse overheid. Om de organisatie van deze bedrijven te begeleiden in een groenere toekomst, en van aanzienlijk minder kosten en verspilling, slaan Michiel Steerneman van Blue Terra en voorzitter Mark van Westerlaak van Groene Allianties De Liemers de handen ineen.

Veel bedrijven hebben niet door hoeveel geld ze eigenlijk kunnen besparen door hun energieverbruik te minderen; de focus ligt immers op het productieproces en hoewel energiekosten hier relatief weinig van uitmaken, kunnen de absolute kosten op de lange baan hoog oplopen. In 1993 heeft de Nederlandse overheid een wet milieubeheer uitgebracht onder het mom om bedrijven zuiniger en milieubewuster te kunnen laten draaien. Deze wet schrijft bedrijven voor om een zo duurzaam mogelijk plan van aanpak te hebben door bijvoorbeeld de energie slurpende verlichting te vervangen door ledverlichting of door een betere isolatie aan te

Michiel Steerneman (Blue Terra) en Mark van Westerlaak van Groene Allianties De Liemers tekenen de samenwerkingsover-

leggen, waardoor hun verwarmingskosten zullen dalen. Hoe goed bedoeld dan ook, viel deze wetgeving niet te controleren en haakten de Nederlandse bedrijven massaal af. Vandaag de dag, anno 2019, wil de overheid de ideeën uit ‘93 nieuw leven inblazen door de spelregels te veranderen en het initiatief bij het bedrijf neer te leggen. Steerneman en Nabbe, omgevingsmanager binnen Groene Allianties de Liemers, zien hier kansen om er voor te zorgen dat de door de overheid opgestelde doelen, behaald worden. “De goede eerste stappen zijn gezet,” begint Nabbe. “Maar nu is het onder andere aan ons om dit proces te versnellen.” Steerneman en Nabbe hebben altijd al goed samen kunnen werken, maar nu blijkt dat hun specifieke gebieden van kennis nog nooit zo goed samengaan als nu. Met de expertise en de vakgerichte know-how van Steerneman op het gebied van verduurzaming bij bedrijven en het alsmaar groeiende netwerk van consultants, accountants en installateurs binnen regio De Liemers van Nabbe, vormen de twee ideale samenwerkingspartners. Het plan? Met de nieu-

we, coöperatieve aanpak “Regie op energie”, een naam die heerlijk van de tong rolt, zetten de heren woord naar daad door samen met hun contactkring bedrijven te analyseren, te controleren, maar vooral om ze te stimuleren op het gebied van de verduurzaming in kwestie. Hoe deze ondernemingen op bedrijfsniveau vooralsnog van invloed kunnen zijn op de burger, zit hem volgens Nabbe in de onderlinge bewustwording: “Door te laten zien dat het eens zweverige energiegedoe nu geconcretiseerd wordt als een helder plan dat zich loont, zullen meer mensen hier ook de vruchten van willen plukken door thuis ook energiezuiniger te gaan leven.” Nabbe probeert zelf dan ook zo veel mogelijk zijn eigen werkgebied toe te passen in zijn huishouden, hoe kan het ook anders? In de toekomst verwachten de heren nog meer gebruik te kunnen maken van het netwerk in de regio en zo maximaal te profiteren van het samenwerkingsverband. “Energie vergroenen is één ding, maar het besparen ervan, een ander,” besluit Nabbe.

Patricia Timessen en Xandra Delleman, voor altijd collega’s

Door onze redactie

De voormalige productiehal, HAL12, naast het gemeentehuis in Zevenaar wordt omgedoopt tot podium voor samenwerking en ontmoeting. Verschillende organisaties bieden samen op deze plek straks sociale, educatieve en culturele programma’s aan. Op deze unieke locatie hebben veel mensen uit de hele regio gewerkt en zij koesteren herinneringen aan een mooie tijd en dierbare ontmoetingen. Hun persoonlijke verhalen willen we niet vergeten, maar juist vastleggen.

Ze fietsen er meteen maar een oneliner in: “De afdeling T&D, Training en Development is naar ons vernoemd, Timessen en Delleman.” De toon is gezet. Goedmoedig met volop humor. “Net als in de Turmac-tijd” zegt Patricia.

Patricia Timessen en Xandra Delleman werkten 14 jaar in een duobaan bij Training & Development. Dè plek waar alles rond studies, opleidingen en trainingen werd geregeld. Eén functie ingevuld door twee parttimers was in die tijd niet alledaags. Patricia: “Het liep als een tierelier. Bij het wisselen van de wacht was er een korte overdracht en alle wetenswaardigheden schreven we in een logboek. Maar belangrijker nog, we voelden elkaar feilloos aan, dachten over werk gerelateerde zaken hetzelfde en wilden alles delen. Voeg humor toe en voilà de sfeer van T&D. Toen het doek viel was de verwachting ooit nog zo’n mooie werksituatie terug te krijgen nihil. Maar bij Pro Persona, waar ik functioneel beheerder HR ben, bofte ik opnieuw. En weer is er een Xandra!” Is het tegenwoordig rozengeur en maneschijn, na het ontslag in 2009 belandde Patricia in een zwart gat. “In totaal heb ik 32 jaar bij Turmac/BAT

“De afdeling T&D, Training en Development is naar ons vernoemd, Timessen en Delleman.”

gewerkt, ook nog 11 jaar bij Tabakbewerking en 6 jaar bij Inkoop. Ik had er graag mijn pensioen gehaald. Met pijn in mijn hart zat ik ineens acht maanden thuis. Het gemis van werk, collega’s, de sfeer en natuurlijk Xandra deed zeer. Vanuit het persoonlijk opleidingsbudget dat we bij ontslag meekregen volgde ik een opleiding binnenhuisarchitectuur. Het verzachtte iets de pijn.”

Zak met studiegeld

Ook Xandra die een jaar eerder dan Patricia vertrok, benutte de zak met studiegeld ten volle. “De opleiding visagie die ik volgde was een bewuste keuze. Je komt letterlijk en figuurlijk dicht bij iemand en die intimiteit is voor mij belangrijk. Het leidde me daarnaast iets af van het ontslag. Op dit moment staan mijn visagie-activiteiten wat op een waakvlammetje, al blijft het me boeien.” Na wat omzwervingen ging Xandra, inmiddels 8 jaar geleden, aan de slag bij Waterschap Rijn & IJssel. “Ik noem mijzelf een interne ZZP’er, heb namelijk al op verschillende units gewerkt. Het stroomlijnen

van administratieve processen en het organiseren van events ligt mij goed. Onze dijkgraaf Hein Pieper is gedurende twee jaar voorzitter van de Gelderse Waterschappen. Daar komen vergaderingen, buitenlandse reizen en excursies uit voort. Werk dat naadloos aansluit bij mijn creatieve inslag en mijn behoefte om met mensen te werken.”

Vooruitstrevend

Xandra: “In mijn Turmac-jaren was ik er nooit zo mee bezig, pas achteraf realiseerde ik me hoe vooruitstrevend Turmac/BAT was. Het bedrijf liep 20 jaar voor op de meeste andere ondernemingen. Allerlei geavanceerde systemen, werknemers van buiten Zevenaar die werden opgehaald, gratificaties, parttimers, voor Turmac/BAT allemaal de normaalste zaak van de wereld. Als geen ander begreep het bedrijf dat tevreden werknemers de beste krachten zijn. En wat ons betreft, Patricia en ik hadden een geweldige tijd en zijn voor altijd collega’s, ook al werken we niet meer samen.”

Agenda

15 mrt Dorpshuis Groessen

Sport en spel / 20:00 / € 10,--
Om zoveel mogelijk geld in te zamelen voor onderzoek naar kanker organiseert Team Duiven op een bingo met mooie prijzen.

16 mrt OGtent Duiven

Kledingbeurs / 12:00 / Gratis
Al 35 jaar een succes door een enthousiast team vrijwilligers! Groot aanbod voorjaar en zomerkinderkleding. Je betaalt 10% extra over je aankoopbedrag i.v.m. onkosten.

16 mrt Galluskerk Angerlo

Expositie / 13:00 / Gratis
Met keramiek van Gerda Drenth uit Doesburg, kunst op verpakkingsmaterialen van Jenny Piso uit Leeuwarden en fotokunst van Lisanne van Bergen uit Zelhem.

16 mrt Kunstwerk! Het Musiater Zevenaar

Theater / 20:15 / € 25,-- incl. pauzedrankje
Theater van de KLUCHT MEDISCH CENTRUM BEST aanstekelijke klucht vol met gezonde grappen!

16 mrt De Lantaern Zevenaar

Concert / 20:30 / Gratis
GIGS EN MANNEN IN DE WAR. In 2 sets laten de mannen zien en horen wat ze in huis hebben.

16 mrt St. Martinuskerk Giesbeek

Concert / 20:00 / Gratis
ST. GREGORIUS uit Giesbeek én ST. GREGORIUS uit Varsselder met een gezamenlijk concert.

17 mrt Ons Huis Zevenaar

Kinderen 3-12j. / 11:00 / € 2,--
De oecumenische Kinderkerk Zevenaar nodigt jullie uit om te komen genieten van het theaterprogramma gespeeld door THEATER WONDERWOLK: ‘NU EVEN NIET?!’

19 mrt Caleidoz Steenhuizen Zevenaar

Workshop / 14:00 / € 12,50
Workshop Schilderen: Herman Brood Style gegeven door Marcel Brugman van Marcells Art Project.

20 mrt Jongerencentrum 4All Zevenaar

Jeugd 8 - 12 jr. / 15:-- / € 40,--
Voor kinderen die gepest worden, weinig zelfvertrouwen hebben of gewoon niet zo sterk in hun schoenen staan, ontwikkelde gediplomeerd docente Seraja Schreuder een WEERBAARHEIDTRAINING.

22 mrt Werenfriedkerk Westervoort

Concert / 20:00 / € 10,-- (7,50 in voorverk.)
De Stichting Vrienden van de Werenfriedkerk houdt een PromConcert. Met bekende nummers waarbij men mag meezingen.

22 mrt Kunstwerk! Het Musiater Zevenaar

Cabaret / 20:15 / € 18,--
RAYEN PANDAY met FENOMEEN: Rayen maakt met Fenomeen de voorstelling die het hele spectrum omvat: persoonlijk, actueel, muzikaal.

23 mrt Wim Velsplein Angerlo

Festival / 19:00 / € 15,--
Het Halfvastenweekend weer uit zijn voegen, we starten dit jaar om 19.00 met DJ Henri van Vossen en om 20.30 uur zal de band Cabrio het startschot voor het Halfvastenweekend.

23 mrt De Lantaern Zevenaar

Concert / 20:30 / Gratis
Mensen die houden van de originele Cajun en Zydeco muziek uit Louisiana moeten zeker komen.

24 en 31 mrt, 7 en 14 apr Kerk Aerdt

Kunstexpositie / 14:30 / gratis
Een nieuwe expositie m.m.v. Annet Verdonk, schilderen, en Tina Lintvelt, bronzen beelden. Zie ook www.kunstkringhge.nl

26 mrt Boek en Buro Zevenaar

Lezing / 19:00 / Gratis
Deze avond zal Maarten van Nispen worden geïnterviewd over zijn boek Adellijk Wild.

27 mrt Boek en Buro Zevenaar

Lezing / 15:00 / Gratis
Jan van Mersbergen zal worden geïnterviewd over ‘De onverwachte rijkdom van Altena’.

28 mrt Kunstwerk! Het Musiater Zevenaar

Theatercollege / 20:15 / € 25,--
GUIDO WEIJERS met MASTERCLASS GELUK

29 mrt Kunstwerk! Het Musiater Zevenaar

Jeugdtoneel / 20:15 / € 22,50
SOLO STORIES met EMMA WIL LEVEN: Solovoorstelling gebaseerd op de indrukwekkende documentaire van Jessica Villerius.

CoDe Oranje: democratie een slag anders

Jongeren en ervaren politici gaan schouder aan schouder om het verschil te maken

Ted Prost

CoDe Oranje is een nieuw politiek initiatief om burgers dichterbij de provinciale politiek te betrekken. Hoe? Door als een ‘partij zonder idealen’ deel te nemen aan de Provinciale Statenverkiezingen van 20 maart en om te luisteren naar wat de mensen nou écht belangrijk vinden. De top vier van de kandidatenlijst van CoDe Oranje bestaat uit jongeren van zestien tot en met negentien jaar. Elk van hen heeft een andere achtergrond, maar alle vier streven ze een mooiere toekomst na. Vanuit hun gedeelde betrokkenheid bij het Liemerse HOPE XXL sluiten zij op individuele titel aan bij CoDe Oranje om bij te dragen aan de maatschappij van morgen.

ARNHEM - Jongeren en de meer ervaren politici, schouder aan schouder op de lijst van CoDe (Co-democratie) Oranje, ditmaal niet voor de sier, maar om écht het verschil te kunnen maken. In deze partij zonder politieke kleur, zonder partijprogramma en zonder grootschalige nationale belangen, is het de burger, die bepaalt waar CoDe Oranje zich mee bezig zal houden. Onder het mom van een ‘agenda van onderop’ hebben vier jongeren toegezegd om bij te dragen aan deze nieuwe partijvorm: Jan de Grauw (17), Stan Nijenhuis (19), Noah Haji (16) en Eva van Raaij (18).

Stan Nijenhuis is een 19-jarige rechtsstudent, een hobbylezer, maar sinds kort dus ook een politicus in de dop. Door zijn achtergrond bij HopeXXL, de stichting die het leven van mensen wil verbeteren door verscheidene projecten in de regio te lanceren, rolde hij de lijst van CoDe Oranje in. “Ik ben altijd al maatschappelijk geïnteresseerd geweest,” vertelt hij, al roerende in zijn latte macchiato. “Toch heb ik mijzelf nooit kunnen scharen achter één van de nationale partijen.” Deze gedachte die Stan deelt met vele andere Nederlanders, maakt hem een ideale kandidaat voor de partij waarbij de burgers zelf bepalen hoe de zaken zullen lopen. “We willen meer zijn dan een partij waarop je alleen stemmen kunt, bij ons begint je inspraak pas bij het stemmen,” spreekt Stan gepassioneerd. “Maar of je nu stemt op ons of niet, het stemmen op zich is belangrijk, dat is je recht.”

Burgerinitiatief

“Ga stemmen, dit is je recht”, zo spreekt Stan

CoDe Oranje houdt toegankelijke debatten en dialogen tussen burgers en politici onderling.

de mensen dus rechtstreeks toe. Maar bij CoDe Oranje breng je het er dus met stemmen alleen niet zo gemakkelijk van af. Door te kijken naar modellen van andere landen, denken Stan en de anderen van CoDe Oranje na over hoe de burger meer te zeggen kan hebben op een manier die iedereen aanspreekt. Zo vinden er al enkele ‘Town hall meetings’ plaats, waarbij iedereen het lokale gemeentehuis bezoeken mag om in gesprek te gaan met de burgemeesters en de wethouders om zo dichterbij de lokale politiek te komen. Ook wil CoDe Oranje toegankelijke debatten en dialogen houden tussen burgers en politici onderling, zodat de burgers meer transparantie kunnen krijgen in de politiek en de politici kunnen horen wat er speelt onder de mensen.

Transparantie en dialogen

Stan is een groot voorstander van zowel de transparantie als de dialogen: “Een debat is een spelletje en in plaats van dat je elkaar vergeefs probeert te overtuigen, moet je in gesprek met elkaar en

moet je van elkaar leren. Wij hebben allemaal andere ideeën. Maar dat maakt ons geen vijanden, dat maakt ons interessant om naar te luisteren.” Dus voor wie graag dicht bij de politiek staat en het graag zelf voor het zeggen zou willen hebben, wie graag zelf meedoet en wie zelf probeert het initiatief te nemen, voor diegene is het zeker de moeite waard om CoDe Oranje in de gaten te houden. Het is een partij waar je, zonder vast te zitten in een star partijprogramma, zelf invulling kunt geven aan je eigen leefomgeving.

Weggemoffeld

Hoe zit dat nu precies, een partij waar jongeren zoals Stan en beroepspolitici samenwerken? “Waar je natuurlijk bang voor bent, is dat de jongeren gebruikt worden als partijdecoratie en vervolgens onder aan de lijst weggemoffeld worden, maar dit is niet het geval,” verklaart Stan. “Wij hebben, mits wij genoeg stemmen krijgen, daadwerkelijk de kans om in de Provinciale Staten te komen.” Iets wat voor Stan een schitterende mogelijkheid

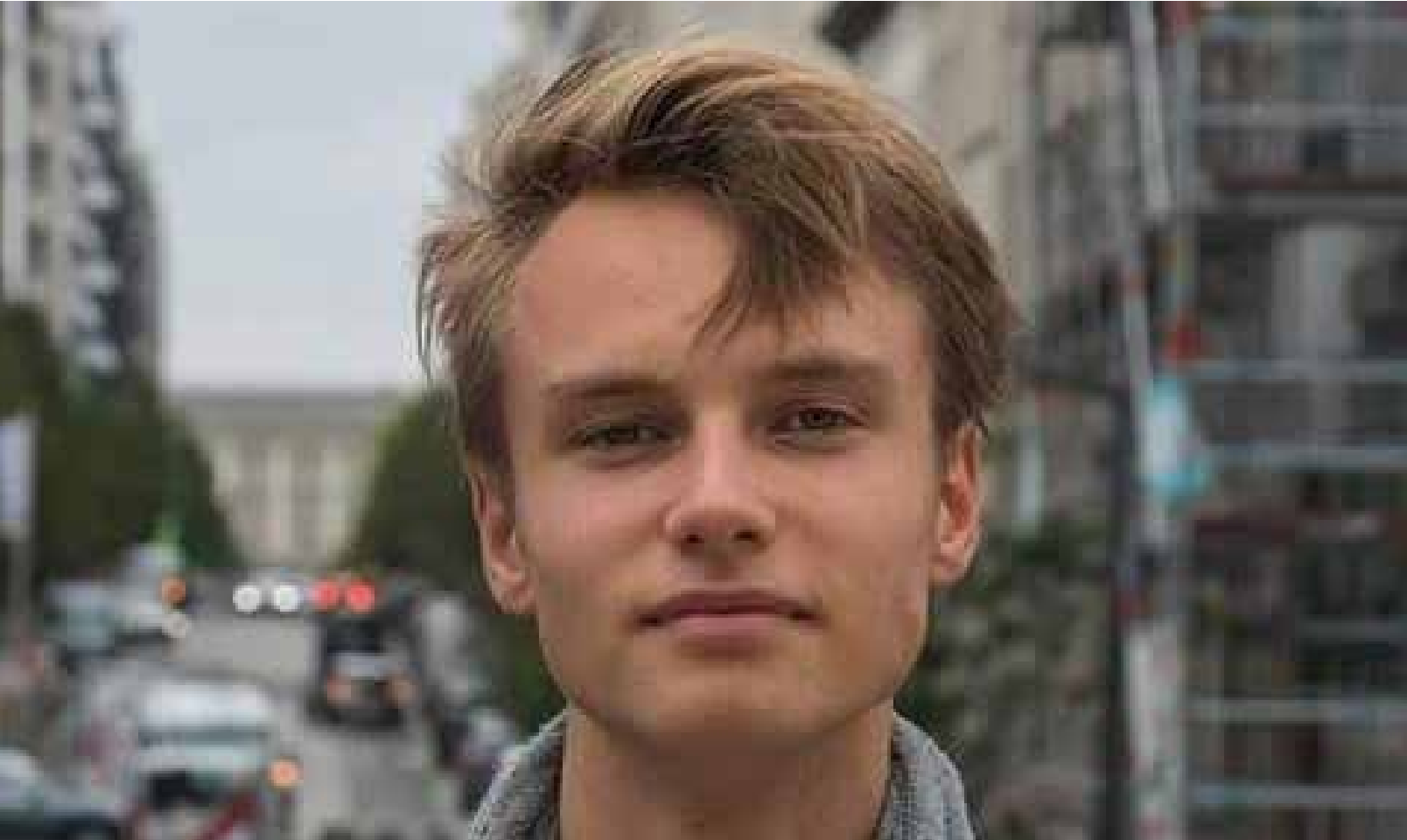
is. Maar in hoeverre valt dit samenwerkingsverband dan wel toe te juichen? Stan zegt dat er in deze moderne team-up veel voordelen te vinden zijn: “Door de frisse blikken van de jongeren te combineren met de politieke ervaring van de ‘ouderen’, denken wij out-of-the-box, zonder daarbij uit de toon te vallen met de anderen.” Deze frisse gedachte heeft zich in Nederland al op meerdere manieren bewezen.

‘Wij hebben bij genoeg stemmen echt kans om in de Provinciale Staten te komen’

Neem Zeeland, waar de provincie stukliep op het uit de zee verwijderen van zwerfplastic, maar waar jongeren op ideeën kwamen waar de beroepspolitici nooit eerder op gekomen zijn. Stan wrijft in zijn handen bij alle mogelijkheden die de deelnemers van CoDe Oranje hand in hand kunnen bereiken. “Er valt veel van elkaar te leren en het is zeer interessant om te zien waar deze mensen zich allemaal mee bezighouden.”

Statenverkiezingen

Met een eigen lijsttrekker, eigen partijleden en een eigen achterban is dit een nieuwe partij om serieus te nemen. Een partij met als enige programmapunt de samenleving weer dichterbij elkaar te brengen in een wereld waarin iedereen maar al te graag positie tegenover elkaar inneemt op basis van politieke voorkeuren. Samen met de andere jongeren, zet Stan alles op alles om deze partij te kunnen laten opbloeien tot iets moois. “Wij werken momenteel met veel plezier en efficiëntie samen. Wij zijn allemaal heel verschillende mensen, maar deze verschillen dragen bij aan ons brede partijperspectief.” Stan maakt zich momenteel hard om campagne te voeren in Gelderland om mensen zo te kunnen activeren op hen te stemmen, dit is immers dé manier om als partij verder te komen. “Idealiter zien wij onszelf in de Gelderse Staten met een zetel, waarvan wij zeker weten dat deze gevuld zal zijn door iemand die weet wat hij doet, maar ook weet wanneer het tijd is voor iets nieuws.”

Stan Nijenhuis is politicus in de dop. “We willen meer zijn dan een partij waarop je alleen stemmen kunt, bij ons begint je inspraak pas bij het stemmen.”

Column,
Bert Frölich, de Verbinder

Carnaval

Afgelopen week is er volop carnaval gevierd. Hoewel het als geboren en getogen Fries niet echt aan mij besteed is, bewonder ik altijd weer de enorme dosis aan creativiteit. Prachtige wagens komen voorbij, mooie kostuums en soms ook, zoals het hoort, een kwinkslag naar plaatselijke ontwikkelingen. Maar wat minstens zo belangrijk is, is de weg er naar toe. Maandenlang wordt er gezamenlijk gebouwd, gediscussieerd, geschilderd en worden de nodige technische hoogstandjes uitgewerkt. Het gemeenschapsgevoel ten top! Gezelligheid, creativiteit, discussie, het komt hier allemaal bij elkaar. In een paar dagen vindt dan de grote presentatie plaats aan elkaar en aan het publiek. Schitterend! Om daarna weer over te gaan tot de orde van de dag. Ik zie een link tussen onze missie en carnaval. Wij zijn

dagelijks bezig om creativiteit te stimuleren, de blik te verruimen, een podium te bieden en mensen te vermaken. Met vrijwel iedere dag ergens een kleine of grotere presentatie. Misschien niet zo uitbundig als tijdens het carnaval, maar toch. De ontwikkeling van je creatieve vermogens is belangrijk, zeker in een wereld die sterk verandert. Creativiteit betekent ook hoe je leert om te gaan met veranderingen. Ben je flexibel genoeg om hier op in te spelen? Want verandering is het enige dat constant is. Om te voorkomen dat je in een verkramping schiet is kunst en cultuur ook van wezenlijk belang voor ontspanning en ontwikkeling. Juist vanuit ontspanning komen de mooiste ideeën, komen mensen bij elkaar en creëren we wellicht wat meer wederzijds begrip en respect. Laten we met elkaar goede gesprekken voeren, open staan voor verschillen, maar ook vooral naar elkaar luisteren. We dragen graag bij aan een fijne samenleving en proberen er iedere dag een feestje van te maken. Dat kunnen we leren van carnaval!

‘Ik geloof in Liemerse samenwerking’

Kyra Sannes

Voor de rubriek De Liemers Werkt bezoeken we een ondernemer of medewerker van een Liemers bedrijf.

Naam?

“Jarno Gieling, directeur van Hotel Gieling gevestigd aan De Nieuwgraaf in Duiven.”

Bedrijf?

“Hotel Gieling is een klein maar gastvrij familiehotel. We staan voor kwaliteit en persoonlijke aandacht. Dat vinden we heel belangrijk. Het hotel is een prima plek voor zowel zakelijke reizigers als mensen die gewoon van de omgeving willen genieten.”

Vrije tijd?

“Ik vind het natuurlijk leuk om iets met mijn kinderen en mijn vrouw te doen. Daarnaast voetbal en skie ik graag. En dan heb ik natuurlijk nog gezellige avondjes op stap met mijn vrienden.”

De Liemers?

“Je kunt hier prettig kunt wonen. Er is ook genoeg vermaak en ontspanning, voor jong en oud. We hebben water in de buurt en ook bossen. Kortom, prachtige natuur in de Liemers. Zelf woon ik in Groessen, wat ik een heerlijke plek vind. En ik ben natuurlijk vaak in Duiven, waar ons bedrijf staat.”

Mooiste plekje in de Liemers?

“Ik vind het heerlijk om in de zomer over de dijk te fietsen, via Groessen, Oud Zevenaar, Babberich, etc. Maar Montferland vind ik ook heel mooi... lastig kiezen, dus!”

Waarom partner van De Liemers Helemaal Goed?

“Ik vind het erg leuk en belangrijk om betrokken te zijn bij een initiatief, wat de Liemers betreft. Daarbij komt dat ons bedrijf een Liemers onderneming is, dus eigenlijk vind ik het vanzelfsprekend dat ik een partner ben. Ik geloof in samenwerking in de Liemers. Zeker op het gebied van toerisme. Ik geloof in ondernemingen en gemeenten die hun krachten bundelen. Samen sta je sterk. Samen kun je meer mensen naar deze streek trekken en er ook laten blijven.”

Jarno Gieling: "Hotel Gieling is een klein maar gastvrij familiehotel." Foto: Sven Buiting

Ideeën

Multaboni

1343

Hoe zit dat nou met lichaam en geest? Of wat te denken van leven en ziel? Geen leven, dan geen ziel meer? Waar blijft die ziel dan? Geen lichaam meer voorhanden, dan de geest weg? Waar blijft die geest? Zijn geest en ziel een en hetzelfde? Zijn lichaam en geest één? En wie beweert dat en wie bewijst dat? Wat is die geest? Wat is die ziel? Ben ik die ziel? Is de geest wie ik ben? Hebben we die ziel verzonnen? Kunnen we de geest kennen? Wat is het antwoord? Wellicht is het net als met brand, dan heb je vuur en vlammen. Als het vuur gedoofd is zijn er geen vlammen meer. Als je vraagt: waar waar de vlammen zijn gebleven, dan is het eenvoudige antwoord: ‘Die zijn weg!’ Misschien is het vragen naar: waar blijft de vlam, of waar blijft de zielige geest wel niet zo’n goede vraag. Waar blijft gisteren?

1344

In idee 1340 kwam homeopathie voorbij. Speciaal die verdunde drankjes binnen de homeopathie hebben mijn interesse. Ze beweren namelijk dat als je een ziekte wilt bestrijden, je dat kunt doen met een sterk verdund drankje, waarin stoffen zitten die in pure vorm dezelfde symptomen als de te bestrijden ziekte zouden oproepen, wat je toedient aan de patiënt. Je moet dus wat ziekte veroorzakend goedje in een watertje gooien en dat hevig schudden. Ze hebben berekend hoeveel keer je moet schudden. En dan verder blijven verdunnen en nog meer schudden. Weer verdunnen, vaak zover dat er van de oorspronkelijke stof geen molecuul meer terug te vinden is in het flesje met water. Je schudt dan zuiver water en dat verdun je dan nog een paar keer en dat verdunde water verkoop je en geneest de ziekte. Als u nu denkt: dan kan ik toch gewoon direct kraanwater gebruiken, dan krijgt u van mij gelijk, maar van de homeopaat niet. U ziet het, of iets, dan verkeerd. Ik weet niet wat u dan verkeerd ziet, maar u ziet het verkeerd.

Multatuliaanse reactie

Kim Kleijkers

Commentaar~

De ziel, een geest, het leven, het lichaam. En dan nog de ziektebestrijding. Een ziekte bestrijden met de ziekte, het lijkt eerder op het inenten, het voorkomen van het krijgen van de ziekte. Het lijkt veel op ziekte bestrijden, maar volgens mij is het toch net iets anders. Als ik denk aan een ziekte bestrijden, dan denk ik aan het genezen van een ziekte, niet aan het inenten tegen die ziekte. Maar er zal voor allebei reden zijn het ziektebestrijding te noemen. Dit is misschien niet de kwestie waar het om draait, maar het schoot me te binnen. De kwestie die meer van belang is of in ieder geval meer van belang lijkt, is wat is echt? Waar betaal je nou voor als er niks dan water in het flesje zou zitten? Wat is een ziel en wat is een geest en welke van de twee is dan echt? Zoveel

vragen waar we geen antwoord op weten. Als we het dan toch over ziektes en de ziel en de geest en zo hebben, dan vraag ik me iets af. Hebben deze dingen met god te maken? Volgens veel mensen denk ik wel. De ziel zou het lichaam verlaten en naar god gaan geloof ik en een geest kan op aarde blijven rondzwerven als het nog ‘dingen’ moet doen, moet afronden of afsluiten. En we hebben het altijd over geesten als het om de doden gaat en in films gaat het vaker over geesten dan over zielen. En als het dan over zielen gaat, dan is het soms ook spiritueel, zoals dat elk levend wezen een ziel heeft en in sommige gevallen zelfs dat ook bijvoorbeeld stenen een ziel hebben, wie weet. Maar als het over god gaat en over ziekte dan hoor ik vaak de vraag: waarom wil god dit voor mij, wat is zijn plan? Waarom neemt hij het ene leven en schenkt het andere?

Niemand die het weet, want wat is echt?

Centrum 4.0 laat je tot rust komen

De bijzondere geschiedenis van een bijzonder gebouw

Kim Kleijkers

ZEVENAAR - Het bijzondere en duurzame gebouw van Centrum 4.0 op Groot-Holthuizen heeft een bijzondere geschiedenis. Het gebouw was het resultaat van een duurzaam bouwproject op hemelsbreed vijfhonderd meter van de huidige locatie en wordt nu gebruikt voor verschillende doeleinden, volgens het initiatief van Veronique van Kan.

Het gebouw ontstond rond de eeuwwisseling als proefproject over duurzaam bouwen van de stichting Van Binnenuit. Het doel was om verantwoord en toekomstgericht te bouwen, waarbij de ontwikkeling plaatsvond op een creatieve en proefondervindelijke wijze. De nadruk van het project, project RondUit geheten, lag op energiebesparing, geluidsisolatie en aanpasbaar bouwen. Door het ontwerp en de bouwwijze kwamen alle materialen en producten in aanmerking voor hergebruik, een belangrijk onderdeel van het experiment. Duurzaam bouwen is een onderdeel van de duurzame samenleving, waarbij er wordt voorzien in de behoeften van de huidige generatie zonder die van komende generaties in gevaar te brengen. De druk op het milieu en natuurlijke hulpbronnen moet daarbij zo klein mogelijk gehouden worden. Duurzaam bouwen is dan ook het beperken van de materie en energie. Vandaar dat het project RondUit gebouwd is met hout, glas en baksteen, waarbij de dakisolatie gevormd wordt door beplanting.

Babberichseweg 47

Het ecologische en duurzame gebouw is in eerste instantie gebouwd in Oud-Zevenaar, aan de Babberichseweg 47 in de achtertuin van Frans Hippman. Het stond symbool voor leven in en met de natuurlijke omgeving en leidde tot een natuurlijke vorm van geluidswering in de door de Betuwelijn geluidsbelaste zone. Tijdens de bouw werd er veel geëxperimenteerd met glas, verf en indeling. Het gebouw zou in eerste instantie als woning gebruikt worden, maar is door de jaren heen voor verschillende doeleinden gebruikt zoals lezingen, symposia, educatieve projecten, theatergroepen en muzikanten. Er werd gebouwd met een tijdelijke bouwvergunning, wat inhield dat het gebouw na afloop van de afgesproken termijn verwijderd moest worden. Na afloop van de termijn nam de gemeente het gebouw over. Het gebouw werd af-

"Het is een plek waar je tot rust kan komen en waar een fijne energie is." Foto: Kim Kleijkers

gebroken en opnieuw herbouwd in Groot-Holthuizen, waar het sinds mei 2008 als informatiecentrum van de wijk dient.

Nieuwe eigenaar

Drie jaar geleden kwam het pand te koop te staan. Veronique van Kan, de huidige eigenaresse van het gebouw, was op dat moment op zoek naar een eigen gebouw voor haar praktijk, maar kon geen leuke locatie in de buurt vinden. "Ik woon vlakbij en ik wilde voor mezelf een praktijk beginnen, maar niet aan huis. Ik was op zoek naar een flexibel te huren ruimte waar ik volwassenen en kinderen kan coachen en groepstrainingen kan geven. Ook is het fijn om collega's om je heen te hebben, zodat je elkaar kunt versterken." Toen Veronique voor het eerst langs het voormalig informatiecentrum reed, dacht ze er direct aan hoe prettig het zou zijn om op deze plek te werken. "Ik ben gaan praten met de gemeente en eigenlijk is het pand zo toevallig op mijn pad gekomen. Na diverse gesprekken is in november 2017 het overdrachts-

contract ondertekend en sinds 3 februari 2018 is het centrum open. Ik ben er nog steeds heel erg blij mee. Het is hier zo mooi. Het ligt prachtig tussen het groen en het is heel goed te bereiken, het ligt vlakbij de ingang van de wijk Groot Holthuizen." Veronique vindt vooral de houten palen en de structuur van het pand erg mooi. Het gebouw zelf is in een mooie ronding gemaakt. Van bovenaf lijkt het gebouw op een zonnewijzer en ook vanaf de zijkant is dit wel een beetje te zien. Het is echter geen werkende zonnewijzer, maar dit beeld zorgt wel voor een prettige en rustige uitstraling.

Innerlijke rust

In het gebouw heeft Veronique van Kan nu haar eigen praktijk Wenskan. Het was altijd haar droom om zelf iets neer te zetten. "In dit digitale tijdperk hebben mensen veel last van overprikkeling en stress. Door te kijken naar de wensen van de persoon en de vraag 'Hoe kom je daar?' te stellen, help ik mensen om beter in hun vel te zitten. Alles draait om je eigen kracht en potentie, om je in-

nerlijke kracht. Door meer te weten van jezelf, ga je beter in je vel zitten en heb je minder last van ziektes. Het gebouw en vooral de locatie helpen mee aan de innerlijke rust. Het is een plek waar je tot rust kan komen en waar een fijne energie is." Naast de praktijk van Veronique kunnen mensen ook flexibel ruimtes huren voor coaching of cursussen. Zo worden er bijvoorbeeld yoga lessen en EHBO cursussen verzorgd. Voor deze cursussen kunnen geïnteresseerden zich aanmelden. Ook BSO Natuurlijk zit er. De kinderen krijgen daar veel vrijheid en ruimte. Ze spelen veel buiten en leren zo over de natuur. Op deze manier heeft het duurzame pand een nieuwe invulling gevonden: het is een multifunctioneel en sociaal maatschappelijk centrum waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Coaches, therapeuten en begeleiders kunnen mensen elk op hun eigen manier helpen én elkaar versterken.

Alles draait om vier

De naam voor Centrum 4.0 is bewust gekozen. "Het gaat om het updaten van jezelf en een update is meestal een getal. Er is voor 4.0 gekozen, omdat het staat voor de vier windstreken en voor de vier elementen water, vuur, lucht en aarde. Het doel is om mensen daar naar terug te brengen, terug naar de natuur." Ook zijn er vier vlakken waar mee gewerkt wordt om mensen weer lekker in hun vel te laten zitten: mentaal, fysiek, emotioneel en spiritueel. Het getal 4.0 is dus heel bewust gekozen en heeft meerdere betekenissen. Alles draait om duurzaamheid en de natuur. Ook spiritualiteit op een aardse manier is een belangrijk aspect. "Vooral de ziel van het gebouw is heel bijzonder. Alles draait om de kracht vanuit jezelf." Het pand zelf is ook helemaal ingericht naar de vraag van de gebruikers van het pand. Zo wilde de BSO graag gebruik maken van het pand en moesten er trainingen gegeven kunnen worden. Het gebouw is zo ingericht dat beide activiteiten mogelijk zijn in een daarvoor geschikte ruimte. Ook individuele coaching of gesprekken zijn mogelijk. Ook gebruikt de gemeente Zevenaar het gebouw als verkiezingsplek of huurt de gemeente het gebouw soms zelf. "Het pand wordt ook wel een ontmoetplek genoemd. Dit betekent dat je niks moet en dat het gaat om relaxen en bij jezelf komen. Daarnaast is het een ontmoetingsplek voor de buurt."

Veronique van Kan in haar praktijk: "Door te kijken naar de wensen van de persoon en de vraag 'Hoe kom je daar?' te stellen, help ik mensen om beter in hun vel te zitten"

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OVER HET CANDEA COLLEGE OP www.candea.nl OF BEL NAAR 0316-367800

Voor leerlingen

*Speeddaten
met professionals*

Wat

Op woensdag 27 februari konden leerlingen uit de bovenbouw van de leerwegen havo en vwo speeddaten met een zeer diverse gezelschap van professionals in het Van Der Valk Hotel in Duiven. Deze bijeenkomst werd georganiseerd door de decanen van vijf deelnemende scholen: het Liemers College uit Zevenaar, het Candea College uit Duiven, het Beekdal Lyceum uit Arnhem, het Lorentz Lyceum uit Arnhem en het Stedelijk Gymnasium uit Arnhem en werd mede ondersteund door de Rotaryclubs van Zevenaar, Duiven en Arnhem-IJssel.

Waarom de Rotary dit ondersteunt?

Rotary is een wereldwijde organisatie die wordt gevormd door lokale Rotary Clubs waaronder Rotary Duiven, Zevenaar en Arnhem-IJssel. De organisatie heeft als doel het samenbrengen van mannen en vrouwen uit allerlei beroepen die humanitaire diensten verlenen, beroepsethiek bevorderen en helpen bij het opbouwen van goodwill en vrede in de wereld. Doordat de Rotary Clubs samen rond de 130 leden hebben met bijna evenzoveel beroepen, zijn zij bij uitstek geschikt om kennis en ervaring te delen en jonge mensen te helpen bij hun beroepskeuze.

Aan tafel met

Op de avond zelf konden leerlingen en hun ouders de aanwezige professionals het hemd van het lijf vragen over hoe het dagelijkse leven in een bepaalde functie of beroep er uit ziet en welke opleiding/studie hierbij hoort. Voor leerlingen die nog niet zo goed wisten wat ze precies willen en welke beroepen er überhaupt zijn in een sector, was er dit jaar een Frontdesk vertegenwoordigers om leerlingen breed te adviseren, een soort talentgesprek, voordat ze gericht gingen speeddaten. Vragen die leerlingen aan de professionals konden stellen, waren bijv.:

- Wat maakt het beroep zo leuk?
- Hoe ziet een gemiddelde werkdag er precies uit
- Welke kwaliteiten, vaardigheden en houding heb je nodig.
- Is het een beroep waar je rijk van wordt?

De volgende 'functies' waren aanwezig:

Veiligheid: defensie, politie, recherche, criminologie, brandweer;

Techniek en ICT: ondernemer/directeur, ingenieur, architect, industrieel ontwerper, adviseur/onderzoeker, civiele techniek, chemische technologie;

Ruimte en Groen: beleidsadviseur ruimte & wonen, levensmiddelentechnologie, adviseur belangenbehartiging, dierenarts, voedings-middelenmicrobiologie, manager energie/maintenance;

Gezondheidszorg; huisarts, diëtist, fysiotherapie (sport, geriatrie), arts-microbioloog, microbiologisch analist, (HBO)verpleegkundige, anesthesiemedewerker, operatieassistent, opticien en optometrist, klinisch chemisch analist, radiodiagnostisch laborant, bedrijfsmedisch hulpverlener, dierenarts.

Gedrag en Maatschappij: orthopedagoog, wiskundedocent, (HBO)maatschappelijk werker, trainee/coach en regiebegeleider in de gehandicaptenzorg, HR adviseur, docent basisonderwijs, voorlichter webcare en jongerenbegeleider;

Economie en Financiën: directeur van een hotel / transportbedrijf, register makelaar taxateur wonen, recruiter, belastingadviseur en financieel planner, registeraccountant, assurantie adviseur, riskmanager en pensioenadviseur, trainee Alliander, facilitair (beleids) adviseur / projectleider ;

Creatieve sector: communicatiespecialist, archeoloog, fotograaf, grafisch ontwerper, interieur ontwerper en 3D visualisering, online marketing adviseur, projectbegeleider bij een gemeente, productdesigner;

Rechten: advocaat, rechter, jurist, HBO-rechten student fiscaal recht.

Bezoekers en deelnemers

Er zijn leerlingen die gericht weten wat ze willen en daar de nodige informatie bij halen zoals Gerard en Alfaika: zij wilden informatie uit de medische sector en hebben met de huisarts, de

dierenarts en de verpleegkundige gesproken. 'Live spreken met iemand over de opleiding geeft duidelijker informatie dan via internet'. Voor hen was het een succes. Ook voor Sterre: zij wilde informatie hebben over het beroep operatieassistent/anesthesiemedewerker. 'Je hebt er echt iets aan, duidelijke informatie'. Ze is helemaal tevreden, ze heeft gekregen waar ze voor ging. Dit geldt niet voor iedereen. Zoals een ouder zei 'mijn zoon weet nog niet precies wat hij wil, daarom zijn wij hier gaan speeddaten'.

De vragen die de professional orthopedagogiek van leerlingen kreeg, gingen veelal over hoe haar dag er uit ziet, hoe de opleiding er uit ziet en waar je met deze opleiding kunt werken, veel leerlingen associëren het werk met Jeugdzorg. Een vraag die er uit sprong was: 'welke eigenschappen zijn belangrijk'?

De docent wiskunde had een zeer enthousiaste leerling aan haar tafel die zeer geïnteresseerd was in wiskunde, niet zozeer in het docentschap. Zij merkt dat kinderen vaak denken te weten wat het beroep van docent inhoudt, maar dat weten zij eigenlijk niet. Het houdt niet op na een proefwerk nakijken of als de lessen afgelopen zijn.

En tenslotte de **organisatoren**: ze zijn er druk mee geweest, maar heel tevreden dat ze de leerlingen middels dit platform een breed perspectief kunnen geven, 'een ideaal platform voor leerlingen om breed te kunnen kijken naar allerlei opleidingen'.